

АНАЛІЗ ОБСЯГІВ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДИТЯЧОМУ НАСЕЛЕННЮ м. КИЄВА У 2006–2010 рр.

М.В. Голубчиков, О.В. Савчук (Київ)

Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика

Резюме. Наведено результати статистичного аналізу стану дитячої стоматологічної служби м. Києва у 2006–2010 рр., які засвідчили необхідність її удосконалення.

Ключові слова: стоматологічна допомога, дитяче населення.

Стоматологічна допомога є одним із найбільш масових видів медичної допомоги. Це обумовлено тим, що рівні захворюваності та поширеності стоматологічних захворювань серед населення є надзвичайно високими.

Так, за даними ВООЗ, рівень поширеності захворювань порожнини рота, слинних залоз і щелеп вже у дітей віком до 14 років становить 600 випадків на 1000 дітей [3]. Водночас, відповідно до завдань ВООЗ щодо досягнення «Здоров'я для всіх у XXI столітті», слід запобігти виникненню карієсу у 80% дітей віком до 6 років.

Актуальною проблемою для дослідження в умовах реформування галузі є комплексний системний аналіз стану стоматологічної служби, вивчення обсягів потенційної та реалізованої потреби дітей у різних видах стоматологічної допомоги.

У системі стоматологічної допомоги дитячому населенню провідна роль належить державному сектору медичних закладів, у якому сьогодні надається 95% стоматологічних послуг даному віковому контингенту. Основною ланкою у системі стоматологічної допомоги дитячому населенню є амбулаторно-поліклінічні дитячі установи, які повинні на високому професійному рівні задовольняти потреби дитячого населення у стоматологічній допомозі [1;2;4].

Обсяги стоматологічної допомоги дитячому населенню України та м. Києва значною мірою характеризує статистичний аналіз діяльності служби.

Мета роботи – проаналізувати обсяги стоматологічної допомоги дитячому населенню м. Києва у динаміці за 2006–2010 рр.

Матеріали та методи

За допомогою медико-статистичного методу проаналізовано звітні форми № 20 МОЗ України за

2006–2010 рр., зведені по м. Києву та Україні в цілому, зокрема, такі таблиці ф. № 20:

P200007 – Число дітей, оглянутих у порядку планової санації.

P200099 – Планова санація дитячого населення (до кількості населення).

P200100 – Планова санація дитячого населення (до кількості оглянутих).

P200101 – Планова санація населення (Питома вага сано-нованих від кількості дітей, які її потребують).

P200126 – Питома вага первинних відвідувань серед усіх відвідувань.

P200127 – Питома вага санонованих у порядку планової санації за зверненнями.

P200128 – Відвідування до лікарів стоматологів на 1 жителя.

Усього проаналізовано 35 таблиць звітних форм № 20.

Статистичну обробку матеріалів дослідження проведено із застосуванням методів статистичного групування, табличного зведення, статистичного узагальнення із використанням абсолютних і відносних величин, статистичного порівняння та графічного аналізу за допомогою ліцензійного програмного продукту «Microsoft Excel».

Результати дослідження та їх обговорення

Чисельність дитячого населення віком до 17 років включно у м. Києві у 2010 р., за даними звітної форми №31-здоров., становила 573960 осіб. Стоматологічну допомогу дитячому населенню м. Києва у 2010 р. надавали 3 самостійні дитячі стоматологічні поліклініки та 42 дитячі стоматологічні кабінети. Кількість відвідувань, зроблених дітьми віком до 17 років включно, у 2006 р.

Таблиця

Динаміка статистичних показників стоматологічної допомоги дитячому населенню (діти віком 0–17 років включно) в Україні та у м. Києві за 2006–2010 рр.

Показник	Територія	2006	2008	2010
Число дітей, оглянутих у порядку планової санації (% до кількості відповідного населення)	Україна	68,1	70,9	71,6
	Київ	112,0	113,7	111,3
Питома вага планово оглянутих серед усіх, що звернулись по стоматологічну допомогу	Україна	42,6	42,7	42,6
	Київ	50,7	49,4	51,2
Серед оглянутих у порядку планової санації потребують санації (% до кількості населення)	Україна	34,1	35,2	35,3
	Київ	64,8	67,1	62,4
Серед оглянутих у порядку планової санації потребують санації (% до кількості оглянутих)	Україна	50,1	49,6	49,3
	Київ	57,9	59,0	56,1
Питома вага санованих дітей при плановій санації від кількості, які її потребують	Україна	82,5	83,3	82,1
	Київ	81,6	73,5	69,9
Питома вага первинних відвідувань дітей до лікарів-стоматологів і зубних лікарів серед усіх відвідувань до лікарів стоматологічного профілю	Україна	47,9	50,1	50,5
	Київ	50,8	50,0	52,4

дорівнювала 9900844, а у 2010 р. – 898898, тобто абсолютна кількість відвідувань скоротилась на 9,07%.

У 2006–2010 рр. середня кількість відвідувань дітей до лікарів-стоматологів та зубних лікарів, у розрахунку на одну дитину, була стабільною та становила 2,2 відвідування у м. Києві та 1,6–1,7 – у середньому по Україні.

Первинна захворюваність дитячого населення у м. Києві на хвороби порожнини рота і зубів протягом досліджуваного періоду дорівнювала у середньому 115,3 випадку на 1000 дітей, а серед підлітків віком 15–17 років – 218,1 випадку на 1000 відповідного населення.

Основні показники, які характеризують обсяг стоматологічної допомоги дитячому населенню, а також результати планових оглядів і планової санації ротової порожнини дітей за 2006–2010 рр. в середньому по Україні та у м. Києві наведено у таблиці.

На підставі аналізу матеріалів таблиці можна зробити висновки, що як у м. Києві, так і в Україні питома

вага первинних відвідувань становила 50% усіх відвідувань стоматологів.

У ході аналізу показників планових оглядів встановлено, що питома вага дітей, оглянутих у порядку планової санації (% до кількості дитячого населення), у м. Києві перевищувала 100% при середньому в Україні значенні показника до 71,6%.

При цьому питома вага планово оглянутих серед усіх дітей, які звернулись по стоматологічну допомогу, стабільно становила 50% у м. Києві та 42% в Україні.

Серед оглянутих у порядку планової санації потребували санації (% до кількості всього дитячого населення) в середньому по Україні становив 34,1% у 2006 р. та 35,3% у 2010 р. Питома вага дітей, які потребували санації, у м. Києві в 2006 р. дорівнювала 64,8% і до 2010 р. вона зменшилась до 62,4%. Таким чином, за матеріалами офіційної статистичної звітності, у м. Києві за 2006–2010 рр. потребували санації не більше 65% дітей. Тоді як, за матеріалами епідеміологічних досліджень, її потребує 85–90% дитячого населення [5;6].

Питома вага дітей, які потребували санації серед оглянутих у порядку планової санації (% до кількості оглянутих), в середньому по Україні у 2006 р. дорівнювала 50,1%, у 2010 р. – 49,3%, а у м. Києві – відповідно 57,9% та 56,1%, що певною мірою свідчить про невисоку ефективність планової профілактики стоматологічної патології у дітей.

Протягом усього періоду спостереження питома вага санованих дітей при плановій санації (% до кількості дітей, які її потребують) в Україні практично не змінилась і становила в середньому 82,5% у 2006 р. та 82,1% у 2010 р., у м. Києві за 2006–2010 рр. вона знизилась на 14,4% (з 81,6% до 69,9%), що свідчить про недо-

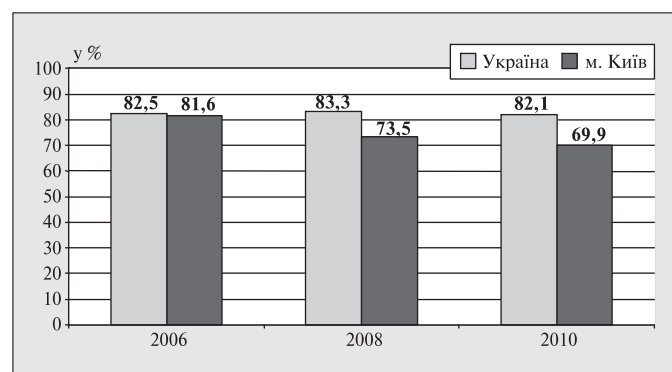

Рис. Питома вага санованих дітей при плановій санації у 2006–2010 рр. (% до кількості дітей, які її потребують)

статні обсяги стоматологічної допомоги, наданої дитячому населенню столиці (рис.).

Питома вага санованих дітей у порядку планової санації серед тих дітей, які звернулись по стоматологічну допомогу, і в Україні, і в м. Києві за 2006–2010 рр. становила менше 50% (у 2010 р.: 43,7% – в Україні, 43,3% – у м. Києві). Дані показники свідчать про недовідки у забезпеченні планомірної роботи, своєчасності та ефективності лікувально-оздоровчих заходів.

Висновки

Динаміка обсягів стоматологічної допомоги дітям, проаналізована за даними офіційних статистичних звітів у 2006–2010 рр., свідчить про те, що існуючий незадовільний стан стоматологічної допомоги дитячому населенню обумовлений рядом чинників:

- недооцінкою керівниками місцевих органів охорони здоров'я медичного та соціального значення цього масового виду спеціалізованої медичної допомоги і, як наслідок, планування її розвитку без урахування реальної потреби у ній;

- значним рівнем поширеності та інтенсивністю ураження зубощелепної системи в дітей країни за відсутності планів і широкомасштабної роботи з профілактики стоматологічних захворювань;
- недостатньо високим рівнем професійної роботи лікарів через низьку якість стоматологічного устаткування, пломбувальних і зубопротезних матеріалів, значного браку інструментів;
- відсутністю економічної зацікавленості, матеріального і морального стимулювання в підвищенні якості та продуктивності праці лікарів, зубних техніків, середнього медичного персоналу.

Перспективи подальших досліджень

Матеріали статистичного аналізу обсягів стоматологічної допомоги, наданої дитячому населенню м. Києва, будуть використані у подальшому з метою обґрунтування заходів щодо удосконалення системи охорони стоматологічного здоров'я підростаючого покоління.

Список літератури

1. Голубчиков М. В. Основні напрями реформування дитячої стоматологічної служби / М. В. Голубчиков, О. А. Каянур, Н. О. Савчук. – К., 2010. – 112 с.
2. Гуров А. Н. Решение стоматологических проблем в системе общей врачебной практики за рубежом / А. Н. Гуров, Б. Ц. Нимаев // Рос. стоматологический журнал. – 2006. – № 4. – С. 39–40.
3. Інструкція по використанню показників Європейського регіонального бюро ВООЗ «Здоров'я для всіх». – К., 2002. – С. 70.
4. Москаленко В. Ф. Світовий досвід фінансування стоматологічної допомоги / В. Ф. Москаленко, М. Ю. Антоненко // Современная стоматология. – 2005. – № 1. – С. 152–156.
5. Оценка уровня стоматологического здоровья детей и подростков. / Е. А. Парпалей, Т. Е. Бойченко, Е. В. Удовичка, Т. Н. Спиридонова // Современная стоматология. – 2000. – № 3. – С. 49–51.
6. Сравнительный анализ стоматологической заболеваемости детей г. Киева / О. В. Деньга, Л. А. Хоменко, Л. В. Анисимова [и др.] // Вісник стоматології. – 2005. – № 2. – С. 85–87.

Анализ состояния стоматологической помощи детскому населению г. Киева в 2006–2010 гг.

М.В. Голубчиков, О.В. Савчук (Киев)

Приведены результаты статистического анализа состояния детской стоматологической службы г. Киева в 2006–2010 гг., которые свидетельствуют о необходимости ее совершенствования.

Ключевые слова: стоматологическая помощь, детское население.

Analysis of the state dental service for child's population of Kyiv in 2006–2010

M.V. Golubchykov, O.V. Savchuk (Kyiv)

In this article the results of statistical analysis of the state dental service for child's population of Kyiv in 2006–2010 have been given. They point to the need to improve it.

Key words: dental service, child's population.

Рецензент: д-р мед. наук, проф. Ю.Б. Ященко.